

7/18311
GK 50

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
İkili Siyasi İşler ve Denizcilik-Havacılık-Hudut Genel Müdürlüğü

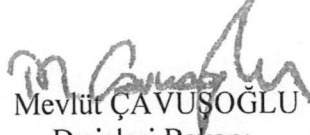
Sayı : 21252218-520.50-2017/13146910
Konu : Soru Önergesi / Sayın İsmail OK
(7/18311)

09 Mart 2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Balıkesir Milletvekili Sayın İsmail Ok'un 7/18311 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

Mevlüt ÇAVUŞOĞLU
Dışişleri Bakanı

Ek: 2 sayfa

7/18311 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine Yanıt

SORU:

Yunanistan Başbakanı Aleksis Çipras, 12 Ekim tarihinde F-16 savaş uçağına binerek Kuzey Ege Adaları olan Limni ve Bozbaba Adaları üzerinde uçuş yaparak Lozan Antlaşmasında geçen "Gayrı Askeri Statü" yü ihlal etmiştir.

Bu konu ile ilgili olarak;

1. "Gayrı Askeri Statü"de olan adalar üzerinde askeri savaş uçakları ile uçuş yapılmasını nasıl karşılıyorsunuz? Bu durum karşısında bir tepki verdiniz mi?
2. Lozan ve Paris Antlaşmalarıyla hukuki bir hakkımız bulunan Ege Adalarının sessizce işgal edilmesine karşı diplomatik bir tepki ve yaptırıma neden olacak girişimleriniz var mıdır?
3. 1923 Lozan ve 1947 [soru önergesinde sehven "1974" yazıldığı tahmin edilmektedir] Paris Barış Antlaşmalarına göre adaların egemenliği ve silahsızlandırılmaları ile ilgili ayrıntılar açık hükümler ile belirtilmesine rağmen adalara yapılan askeri ziyaretler devam etmektedir. Bu bağlamda tartışmalı ve işgal altında bulunan adalar hangileridir?

YANIT:

Ege'de bazı adacık ve kayalıkların aidiyeti ve bununla bağlantılı olarak Ege'deki deniz sınırlarının Türkiye ile Yunanistan arasında geçerli bir uluslararası anlaşmayla tespit edilmemiş olması dahil iki ülke arasında Ege'de birbirleriyle bağlantılı bir dizi sorun bulunmaktadır.

Ege adaları, tarih sırasıyla 1913 Londra Antlaşması, 1914 Altı Devlet Kararı, 1923 Lozan Antlaşması (ve eki Boğazlar Sözleşmesi) ve 1947 Paris Antlaşması da dahil olmak üzere birtakım uluslararası antlaşmalarla silahsızlandırılmıştır. Bu antlaşmalar, adaların egemenliği ve silahsızlandırılmaları ile ilgili ayrıntılı hükümler ihtiva etmektedir. Ege adalarındaki Yunan egemenliğinin sürekli ve değişmez şartı olarak bu adaların silahsızlandırılmış statüde olması suretiyle Türkiye'nin meşru güvenlik endişelerinin karşılanması hedeflenmiştir.

Lozan Antlaşması'nın 13. Maddesinde; Midilli, Sakız, Sisam ve Ahikerya'nın, Antlaşmaya ek Boğazlar Sözleşmesi'nde ise Limni ve Semadirek'in ne şekilde silahsızlandırılacakları (uygulanacak kısıtlamaları) düzenlenmiştir. 1947 Paris Barış Antlaşması'yla Meis ve Oniki Adalar (İstanbul, Rodos, Herke, Kerpe, Çoban, İleki, İncirli, Kelemez, İleriye, Batnoz, Lipso, Sömbeki, İstanköy) silahsızlandırılmak kaydıyla Yunanistan'a bırakılmıştır. "Silahsızlandırma"nın tanımı da XIII Ek (D) bölümünde ayrıntılı olarak yapılmıştır.

Bununla birlikte, Yunanistan'ın özellikle Kıbrıs'ta gerilimin tırmandığı 1960'lardan itibaren sözkonusu adalarda uluslararası antlaşmaların hilafına askeri yığınak yapmaya başladığı bilinmektedir. Bu çerçevede, Yunanistan'ın uluslararası hukuktan doğan yükümlülüklerini yerine getirmesini teminen Ankara ve Atina'da ayrıca gerektiğinde üçüncü taraflar nezdinde gerekli girişimler yürütülmekte, ihlal mahiyetindeki eylemler protesto edilmekte ve bu ihlallerin adaların hukuki statüsünde hiçbir değişiklik yaratmayacağı kayda geçirilmektedir.

Bu doğrultuda, Yunan kara, deniz ve hava kuvvetleri unsurlarınca karasularımızda ve hava sahamızda gerçekleştirilen ihlallere uygun askeri karşılık verilmeye, uluslararası hukuk ve yerleşmiş uygulama çerçevesinde Yunan makamları nezdinde gerekli girişimlerde zamanlıca bulunularak sözkonusu ihlaller protesto edilmeye devam olunmaktadır.

Ege meseleleri Yunanistan ile aramızda mevcut diyalog kanalları çerçevesinde tüm yönleriyle ele alınmaktadır. Ülkemiz bu sorunların tümüne uluslararası hukuk çerçevesinde hakkaniyete uygun ve ülkemizin temel hak ve menfaatleri gözetilerek diyalog yoluyla çözüm getirilmesini arzu etmektedir. Bazı coğrafı formasyonların aidiyeti dahil Ege sorunlarının çözümü konusunda izlenen ve bu sorunların ortaya çıktığı ilk andan itibaren benimsenen bu politikamızda herhangi bir değişiklik olmamıştır.